

Характеризуючи причини виникнення трудового спору, слід зазначити, що вони поділяються на певні види:

1) об'єктивні причини – це ті, які не залежать від волі сторін трудового спору:

а) кризові соціально-економічні явища в країні (недофінансування підприємств);

б) причини організаційно-правового характеру (правові колізії, недосконалість правового законодавства);

в) причини організаційно-господарського характеру;

2) суб'єктивні причини – це ті, які залежать від волевиявлення сторін трудового спору:

а) несумлінне відношення до своїх обов'язків роботодавця;

б) несумлінне ставлення до виконання своїх обов'язків працівниками;

в) правовий нігілізм сторін трудового спору [4, с. 117].

Варто зазначити, що з'ясування правової природи та причин виникнення індивідуальних трудових спорів дозволить не лише зрозуміти суть даного суспільного явища, а й віднайти нові шляхи їх вирішення.

Список використаних джерел:

1. Дейнека В.М. Поняття та види індивідуальних трудових спорів / В.М. Дейнека [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://heraldlaw.onu.edu.ua/article/viewFile/44748/41016>
2. Забродіна О.В. Проблемні питання вирішення індивідуальних трудових спорів / О.В. Забродіна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://lsej.org.ua/2_2015/28.pdf
3. Кодекс законів про працю України: Науково-практичний коментар. – Харків: Консум, 2003. – 832 с.
4. Міщук І.В., Пасічнюк В.Б. Теоретичні аспекти трудових спорів: поняття, значення, причини виникнення / І.В. Міщук, В.Б. Пасічнюк [Електронний ресурс] Режим доступу: http://www.lj.kherson.ua/2014/pravo06-2/part_2/28.pdf

Вербицька О.

студентка II курсу юридичного факультету

Тернопільського національного

економічного університету

Науковий керівник: к.ю.н.,

старший викладач ТНЕУ Микитин В.І.

ОСОБЛИВОСТІ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ СТОРІН ЗА ДОГОВОРОМ БУДІВЕЛЬНОГО ПІДРЯДУ

Сьогодні дуже зросла роль договору будівельного підряду через перехід до ринкових відносин. Але у науковій літературі цьому питанню не приділяють належної уваги. Цьому питанню приділяють лише декілька розділів або параграфів. Характеризуючи договір будівельного підряду, я вважаю доцільним визначати не лише його елементи, а й зупинитись ще на відповідальності сторін.

Дослідження питань договору підряду здійснювалося такими радянськими та сучасними вченими, як Басін Ю.Г., Вітрянський В.В., Дзера О.В., Луць В.В., Кузнєцова Н.С., Коссак В.М. та іншими.

Метою даної статті є визначення, характеристика відповідальності сторін у договорі будівельного підряду та аналіз чинного законодавства по даному питанні.

Вважаємо за необхідне зауважити, що питання відповідальності сторін у договорі будівельного підряду є досить неоднозначним, оскільки воно регулюється одночасно Цивільним Кодексом України та Господарським Кодексом України, що ускладнює його аналіз.

Згідно зі ст. 875 ЦК за договором будівельного підряду підрядник зобов'язується збудувати і здати у встановлений строк об'єкт або виконати інші будівельні роботи відповідно до проектно-кошторисної документації, а замовник зобов'язується надати підрядникові будівельний майданчик (фронт робіт), передати затверджену проектно-кошторисну документацію, якщо цей обов'язок не покладається на підрядника, прийняти об'єкт або закінчені будівельні роботи та оплатити їх. За невиконання або неналежне виконання обов'язків за договором сторони – підрядник і замовник - несуть взаємну майнову відповідальність як у формі стягнення неустойки, передбаченої законом або договором, так і у формі відшкодування збитків [2].

За О.С. Йоффе, цивільно-правова відповідальність — це покладення на правопорушника оснований на законі невігідних правових наслідків, які виявляються у позбавленні його певних прав або в заміні невиконаного обов'язку новим, або у приєднанні до невиконаного обов'язку нового додаткового [3; с.4].

Статті 883 та 886 Цивільного Кодексу України закріплюють основи відповідальності підрядника і замовника за винне порушення умов договору. Умовами цивільно-правової відповідальності договору будівельного підряду є: результат у вигляді шкоди, протиправність поведінки особи, причинний зв'язок між поведінкою та шкодою, вина особи [2; ст. 883-886].

За Цивільним Кодексом як підрядник, так і замовник повинні відшкодувати завдані збитки у повному обсязі у разі невиконання або неналежного виконання своїх договірних обов'язків [2]. Варто зазначити, що до збитків відносяться не лише реальні збитки, а й упущена вигода.

Довгий час вина визнавалась психічним ставленням особи до своєї протиправної поведінки. Сьогодні це визначення втратило свою актуальність і зараз під виною розуміють невжиття особою об'єктивних засобів, спрямованих на допущення порушення зобов'язання.

Під правовими наслідками у цивільному законодавстві розуміють форми вираження негативних наслідків у майновій сфері порушника, завдані його правопорушенням [6; с. 369]. Серед вчених є така думка, що не всі правові наслідки, зазначені у ст. 611 ЦК України, пов'язані з покладенням на особу додаткових обов'язків як заходів відповідальності. До них відносять лише ті, як відшкодування збитків та моральної шкоди і сплата неустойки, оскільки за загальним правилом, викладеним у ст. 622 ЦК, боржник, який сплатив неустойку і відшкодував збитки, завдані порушенням зобов'язання, за зальним правилом не звільняється від обов'язку виконання зобов'язання в натурі. Усі інші правові наслідки порушення зобов'язання є мірами захисту цивільних прав.

Найпоширенішими випадками настання відповідальності замовника є:

- прострочення передачі обладнання для монтажу, матеріалів і виробів, включаючи матеріали і вироби, необхідні для монтажу обладнання, -

відповідальність у вигляді неустойки в розмірі певного відсотка від вартості не переданого у строк обладнання (за окремими назвами);

- передачу для монтажу некомплектного обладнання — відповідальність у вигляді штрафу в розмірі певного відсотка від вартості переданого некомплектного обладнання разом із вартістю деталей, яких не вистачає;

- затримку початку приймання підприємства, будови, споруди, окремих черг, пускових комплексів, а також об'єктів, які підлягають здачі в експлуатацію до повного завершення будівництва, – у вигляді пені;

- затримку розрахунків за виконані будівельно-монтажні роботи у разі консервації об'єктів і приймання законсервованих робіт — відповідальність у вигляді пені за кожний день прострочення;

- незабезпечення у погоджені з підрядниками строки виконання робіт за до говором підряду, укладеним безпосередньо з монтажними або іншими спеціалізованими організаціями, машинобудівними підприємствами, а також пусконаладжувальними організаціями, - відповідальність у вигляді неустойки певного розміру за кожний день прострочення [5].

Підрядник також може нести майнову відповідальність у разі порушення інших договірних обов'язків. Так, на підрядника може покладатись відповідальність за:

- несвоєчасне закінчення з вини підрядника будівництва договірних об'єктів – у вигляді пені за кожний день прострочення;

- порушення строків здачі площ під монтаж обладнання, який повинні здійснювати машинобудівні підприємства або інші спеціалізовані організації за договорами підряду, укладеними із замовником, - у вигляді пені за кожний день прострочення [5].

На основі наведеного можна зробити висновок, що як норми ЦК України (ст.ст. 883, 886), так і норми Постанови Кабінету Міністрів України “Про затвердження Загальних умов укладення та виконання договорів підряду в капітальному будівництві” (п. 112), передбачають відповідальність сторін договору будівельного підряду а порушення його умов у формі відшкодування збитків та сплати неустойки [2].

Використання у договорах на виконання будівельних робіт різноманітних майнових санкцій тільки підвищує можливість належного виконання договірних зобов'язань. Хоча потрібно зауважити, що оскільки норми чинних нормативно-правових актів, які стосуються відповідальності в основному диспозитивні, то питання встановлення конкретних санкцій віддано на розсуд сторін [4; с. 106].

Список використаних джерел

1. Господарський Кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144) / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
2. Цивільний Кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356) / [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
3. Банасевич І.І. Відповідальність сторін за договором підряду / / Збірник наукових статей: Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства. – Випуск XXVII. – м. Івано-Франківськ. - С. 2-9.

4. Біленко М. С. Правова природа договору будівельного підряду // Питання розвитку договірних відносин. – С. 104-106
5. Відповідальність сторін у договорі будівельного підряду. -- Правознавство / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/law/10052/>
6. Цивільне право: підручник: 2 т. / В. І. Борисова (кер. авт. кол.), Л.М. Баранова, Т.І. Бегова та ін.; за ред. В. І. Борисової, І. В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького. – Х.: Право, 2011. – Т.1. – 656 с. Т.2. – 816 с. Источник: <http://silaua.zakupka.com/p/33478359-civilne-pravo-pidruchnik-u-2-t/>

Гунька Т.

*студентка магістратури юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент,
доцент кафедри цивільного права
і процесу ТНЕУ Слома В.М.*

ДО ПИТАННЯ ПРО СОЦІАЛЬНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ ГРОМАДЯН

Соціальне обслуговування займає важливе місце в системі соціального забезпечення. На даний час в Україні законодавчо врегульовані різні аспекти соціального обслуговування громадян. Разом з тим багато питань залишаються ще й досі дискусійними та такими, що потребують подальшого теоретичного дослідження.

Відповідно до ст. 1 ЗУ «Про соціальні послуги» соціальне обслуговування - система соціальних заходів, яка передбачає сприяння, підтримку і послуги, що надають соціальні служби окремим особам чи групам населення для подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримки їх соціального статусу та повноцінної життєдіяльності.

Подібне визначення соціального обслуговування міститься і у ЗУ «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», відповідно до ст. 1 якого соціальне обслуговування сімей, дітей та молоді - система соціальних заходів, спрямованих на сприяння, підтримку і надання послуг сім'ям, дітям та молоді з метою подолання або пом'якшення життєвих труднощів, підтримку соціального статусу та повноцінної життєдіяльності.

Цільове спрямування соціального обслуговування визначає його специфіку у межах соціального забезпечення (стосовно пенсій та допомог), оскільки для її досягнення використовують особливі форми надання та оплати, а також встановлюють додаткові вимоги до суб'єктів, які реалізують право на відповідний вид соціального забезпечення [2, с. 352].

У теорії виділяють такі функції соціального обслуговування:

- профілактична,
- соціально-реабілітаційна,
- адаптаційна,
- соціальний патронаж,
- особистісно-гуманістична,
- соціально-гуманістична [1, с. 116].

Відповідно до ст. 5 ЗУ «Про соціальні послуги» соціальне обслуговування здійснюється: за місцем проживання особи (вдома); за місцем проживання (перебування) дитини у сім'ях громадян, які відповідно до договору надають